

Kadernota 2013 Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2013 ondergaat de Wsw ingrijpende wijzigingen en zal naar verwachting de Wet werken naar vermogen (Wwnv) van kracht zijn (zie ook 2.2.). Deze wijzigingen zullen grote implicaties voor gemeenten, Werkvoorzieningschap en IBN kunnen hebben. De beslissingen daarover worden thans voorbereid en zullen in de loop van 2012 worden genomen door gemeenten.

Dit beleidskader loopt daarop niet vooruit en gaat uit van de begin 2012 vigerende regelgeving.

Werkvoorzieningschap en gemeenten benadrukken dat door vaststelling van dit beleidskader geen situatie zal ontstaan, die als voorschot zou kunnen worden beschouwd op de inrichting en uitvoering van de Wsw en Wwnv vanaf 1 januari 2013.

2. Trends in de omgeving van het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant.

2.1. **Strategisch plan Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant 2010 - 2015.**

Het Werkvoorzieningschap is een openbaar lichaam ingesteld krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen, dat door de 12 gemeenten in Noordoost-Brabant als enige organisatie is aangewezen om de Wsw uit te voeren. De gemeenten hebben deze taak overgedragen aan het Werkvoorzieningschap. Dit is juridisch verankerd in de gemeenschappelijke regeling "Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant".

In het kader van eerder strategisch beleid is reeds besloten dat het Werkvoorzieningschap zich bij het uitvoeren van deze taak bedient van een "eigen" verzelfstandigde uitvoeringsorganisatie IBN-Holding B.V., verder aangeduid als "IBN". "Eigen" wil in dit verband zeggen dat het Werkvoorzieningschap enig aandeelhouder en eigenaar van IBN is. Het gevolg van de verzelfstandiging van IBN is dat het Werkvoorzieningschap de regie dient te voeren met betrekking tot de uitvoering van de Wsw en dat IBN binnen de door de regisseur vastgestelde kaders de uitvoering ter hand neemt. Dit is in feite een opdrachtgever/opdrachtnemer relatie. De wederzijdse rechten en verplichtingen worden vastgelegd in een jaarlijks vast te stellen beleidskader. Het Werkvoorzieningschap blijft vanuit het perspectief van regisseur van de Wsw strategisch beleid ontwikkelen en zal hierbij ook bijzondere aandacht hebben voor de relatie met gemeentelijk arbeidsmarktbeleid. IBN is te zien als een groep van ondernemingen die zich op strategisch niveau moet afvragen hoe zij ook in de toekomst die sterke zakelijke dienstverlener kan zijn voor haar klanten, waarvan het Werkvoorzieningschap thans de grootste is.

De resultaten van de strategiediscussie van het Werkvoorzieningschap is daarbij voor wat betreft de Wsw te zien als input voor te formuleren ondernemingsstrategie door IBN.

Naast die input heeft IBN per bedrijf te maken met specifieke externe ontwikkelingen (waaronder hun eigen specifieke markt van vragers en aanbieders) en interne ontwikkelingen die input leveren voor te formuleren strategisch beleid.

Het Werkvoorzieningschap wil vanuit drie invalshoeken strategisch beleid formuleren.

2.1.1. Op de eerste plaats dient het Werkvoorzieningschap in overleg met gemeenten te zorgen dat de Wsw een plaats heeft in het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid.

Onderdeel uitmaken van het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid betekent dat de Wsw nadrukkelijk wordt gezien als een van de instrumenten die samen in onderlinge afstemming met re-integratie, andere vormen van gesubsidieerde arbeid, waaronder de Wet werken naar vermogen en AWBZ-zorg moeten zorgen voor een dekkende infrastructuur ten behoeve van mensen die niet of vooralsnog niet op de reguliere arbeidsmarkt terecht kunnen, maar wel in aanmerking komen voor arbeid of dagbesteding.

Samen met gemeenten, UWV, CIZ en zorgaanbieders zal gezorgd moeten worden voor een dekkend participatie-instrumentarium.

Evenals in 2011 en 2012 blijft dit ook in 2013 alle aandacht vragen.

Werkvoorzieningschap en gemeenten zitten gezamenlijk aan de regionale ambtelijke en bestuurlijke overlegtafel vanuit hun rol als regisseur en opdrachtgever.

Een bijzondere verantwoordelijkheid voor het Werkvoorzieningschap is, dat het de gemeenten steeds goed geïnformeerd moet houden over actualiteiten met betrekking tot de Wsw en waar opportuun, lobbykanalen actief onderhoudt. Speciale aandacht blijft in dat verband de komende jaren voor de (mogelijke) effecten van de modernisering van de Wsw en de wijze waarop UWV de indicatiestelling Wsw uitvoert.

Verder zal het Werkvoorzieningschap via de secretaris van het Werkvoorzieningschap als adviseur van de Raad van Commissarissen van IBN-Holding B.V. in hun vergaderingen aanwezig zijn en deze rol met name plaatsen in relatie tot het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid.

Hierbij moet wel worden aangetekend dat met de verzelfstandiging van IBN expliciet is bepaald dat beslissingen betreffende bedrijfsvoering worden genomen binnen de structuur van IBN met als bevoegde organen directie, Raad van Commissarissen en Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het is niet de bedoeling die ingezette ontwikkelingen terug te draaien. Met andere woorden, binnen de tussen Werkvoorzieningschap en IBN overeengekomen beleidskaders kan en moet IBN vooral haar eigen verantwoordelijkheid nemen.

In 2013 zal het Werkvoorzieningschap, evenals in 2011 en 2012, indien gewenst ook het beheer en verantwoording van de inzet van projectgelden tot haar taak rekenen.

2.1.2. Op de tweede plaats dient het Werkvoorzieningschap als regisseur van de Wsw kaderstellend beleid te formuleren dat door IBN dient te worden uitgevoerd.

Het Werkvoorzieningschap dient in dit verband als het ware de voorwaarden te formuleren, waaronder de Wsw door IBN dient te worden uitgevoerd. Deze voorwaarden dienen vervolgens concreet uitgewerkt te worden in het door het Werkvoorzieningschap en IBN te actualiseren beleidskader.

De voor 2012 geldende afspraken worden in januari 2012 vastgelegd.

Eind 2012 zullen deze worden geëvalueerd en nieuwe afspraken worden gemaakt voor 2013.

Het beleidskader wordt jaarlijks vastgesteld. Het Werkvoorzieningschap vervult in nauwe samenspraak met de deelnemende gemeenten in dat verband de formele rol van opdrachtgever. IBN treedt op als opdrachtnemer.

2.1.3. Vanuit de positie van het Werkvoorzieningschap bijdragen aan het scheppen van voorwaarden die ervoor zorgen dat IBN toekomstbestendig is als uitvoeringsorganisatie Wsw.

Het Werkvoorzieningschap is zowel eigenaar als opdrachtgever van IBN. Het is dus ook in het belang van het Werkvoorzieningschap dat IBN toekomstbestendig is.

Het moge duidelijk zijn dat het voorhanden zijn van voldoende werkgelegenheid voor de doelgroep absolute voorwaarde is om de Wsw goed te kunnen uitvoeren.

Evident is dat een gedeelte van die werkgelegenheid geboden zal moeten worden door de non-profit sector en vooral de gemeenten en de aan de gemeenten gelieerde instellingen.

De gemeenten hebben los van de maatschappelijke verantwoordelijkheid ook een belang bij het bieden van werkgelegenheid aan de doelgroep. Het zijn immers inwoners uit de eigen gemeente en werkloosheid betekent voor een deel van deze groep, zeker in de toekomst, een beroep moeten doen op de WWB. Bijkomend voordeel voor gemeenten is bovendien dat de afname van IBN-producten een positief effect heeft op het aandeel van die gemeenten in de Algemene Gemeentelijke Reserve. De middelen beschikbaar voor de Algemene Gemeentelijke Reserve worden immers verdeeld onder de gemeenten naar rato van de afgenomen diensten en producten van IBN.

Daar tegenover staat dat de prijs-/kwaliteitverhouding van de door IBN te leveren producten en diensten in balans dient te zijn.

De marktwerking maakt echter dat de concurrentieverhoudingen met reguliere bedrijven zuiver moeten blijven. Concurrentievervalsing en systemen van gedwongen winkelnering worden dan ook afgewezen. In deze tijd van bezuinigingen kunnen via aanbestedingen vaak directe financiële voordelen door gemeenten worden ingeboekt. Hier speelt ook een rol dat binnen een gemeentelijke organisatie meerdere belangen spelen die niet steeds hetzelfde hoeven te zijn. Zo zal de afdeling openbaar groen niet per definitie hetzelfde belang hebben als een afdeling Sociale Zaken.

In 2013 zal met de komst van de Wwnv een nog grotere groep zijn aangewezen op gesubsidieerde arbeid. Het belang van social return on investment wordt dan nog groter.

In nauwe samenspraak tussen gemeenten, Werkvoorzieningschap en IBN zijn, met ondersteuning door extern deskundigen voorstellen uitgewerkt die, passend binnen regelgeving met betrekking tot aanbesteden, mogelijkheden bieden om werkgelegenheid te reserveren ten behoeve van de doelgroep Wsw. Deze voorstellen zijn eind 2007 naar alle gemeenten verstuurd. Ook in 2013 zal de vooruitgang op dit punt worden gemonitord in het beleidsoverleg en regionaal portefeuillehoudersoverleg.

2.2. Aanpassing Wsw en komst Wwnv.

De Wsw is per 01-01-08 herijkt. Dit wordt ook wel aangeduid met de "modernisering van de Wsw".

De wet heeft geleid tot versteviging van de gemeentelijke verantwoordelijkheid, meer rechten voor de cliënt en in onze regio nog meer plaatsingen buiten de infrastructuur van het eigen SW-bedrijf (= beweging van binnen naar buiten).

In de in juni 2008 vastgestelde verordening PGB zijn de nadere voorwaarden voor toekenning van PGB geregeld. Tevens is invulling gegeven aan cliëntenparticipatie door de op 3 november 2008 geïnstalleerde Wsw-raad.

Er is nieuwe wetgeving voor de Wsw in voorbereiding, die vanaf 01-01-2013 zal gelden. Met garanties voor het zittend bestand zal vanaf die datum de Wsw nog alleen toegankelijk zijn voor mensen die zijn aangewezen op een beschutte werkomgeving.

Tevens worden maatregelen genomen die ervoor zorgen dat de Wsw-populatie met 2/3 deel krimpt. In onze regio zal op termijn het aantal Wsw-werknemers van ruim 3.000 nu naar ruim 1.000 teruggaan. Onderdeel van deze maatregelen is tevens een forse bezuiniging van € 5.000,- per SE.

Dit leidt in 2015 tot een bezuiniging van € 13.000.000,- ten opzichte van 2009.

De bedoeling is dat met de komst van de nieuwe Wsw-beschut ook de Wet werken naar vermogen (Wwnv) van kracht wordt.

Binnen deze regeling worden alle re-integratieactiviteiten, inclusief (fors afnemende) budgetten van de WWB/WIJ, Wajong en Wsw (met uitzondering van Wsw-beschut) samengevoegd en onder verantwoordelijkheid van de gemeenten uitgevoerd.

Eind 2011 en begin 2012 werken de gemeenten samen met stakeholders, waaronder het Werkvoorzieningschap, plannen uit voor uitvoering van de bovengenoemde regelingen.

2.3. **Economische ontwikkelingen.**

De negatieve effecten van de economische crisis zullen ook in 2013 in de regio Noordoost-Brabant merkbaar zijn. Het heeft o.a. zijn weerslag op de arbeidsmarkt en economische activiteiten. De financiële resultaten van IBN staan eveneens onder druk. Gemeenten zullen in de toekomst dan ook rekening moeten houden met een lagere "winstuitkering" via de Algemene Gemeentelijke Reserve. Door het gevormde weerstandsvermogen is een gemeentelijke bijdrage voor een eventueel exploitatietekort van IBN de komende jaren niet aan de orde.

2.4. **Adoptieregeling.**

In het kader van een betere afstemming van werkprocessen tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zijn afspraken gemaakt over informatievoorziening aan gemeenten. Het Werkvoorzieningschap heeft de gemeentelijke voorstellen op dit punt overgenomen.

In dit verband is ook een adoptieregeling afgesproken waarbij de gemeenten Oss en Sint Anthonis de werkvoorziening hebben geadopteerd.

Deze gemeenten zullen kadernota/producten begroting en jaarrekening van het Werkvoorzieningschap analyseren voor de andere deelnemende gemeenten.

Het Werkvoorzieningschap heeft goede afspraken met beide gemeenten gemaakt, opdat deze gemeenten hun rol goed kunnen vervullen.

3. **Nieuw beleid in de situatie going concern.**

In hoofdstuk 1 van deze kadernota is aangegeven wat naar de huidige inzichten de omgeving is waarbinnen het Werkvoorzieningschap zich dient te manifesteren.

Tevens is daarbij aangegeven op welke wijze het Werkvoorzieningschap zal trachten daaraan invulling te geven.

Interne en externe omgevingsfactoren waarmee het Werkvoorzieningschap te maken heeft, zullen regelmatig wijzigen en vragen om daarop te anticiperen.

In hoeverre dat ten opzichte van huidig beleid om nieuw beleid vraagt in 2013 is nog niet voorzienbaar. Wel kan nu reeds gesteld worden, dat eventueel nieuw beleid geen hogere gemeentelijke bijdrage vraagt, tenzij daarover nadrukkelijk tijdig afspraken met gemeenten worden gemaakt.

4. **Financiële kaders in de situatie van growing concern.**

Niet van toepassing.

5. **Financiële kaders.**

Bij de hierna geformuleerde financiële kaders zijn de volgende door de gemeente vastgestelde uitgangspunten in achtgenomen.

1. voor 2012 is uitgegaan van een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van 15% ten opzichte van de begroting 2011. Voor de jaren 2013 en 2014 is steeds een indexering van 0% toegepast ten opzichte van het voorgaande jaar;
2. er worden voor 2013 geen autonome ontwikkelingen voorzien die vragen om financiële compensatie door gemeenten;
3. bedrijfsvoeringzaken (zoals functiewaardering en pensioenontwikkelingen) behoren in principe tot de verantwoordelijkheid van de gemeenschappelijke regeling, dus geen afzonderlijke compensatie vanuit de gemeenten;
4. nieuw beleid dient in de situatie van going concern door de gemeenschappelijke regeling opgevangen te worden door herschikking binnen het bestaande financiële kader dan wel gefinancierd te worden uit doeluitkeringen of uit additionele middelen van derden (niet zijnde gemeenten);
5. nieuw beleid in de situatie van growing concern (er is dan sprake van al dan niet wettelijke nieuwe taken die door de gemeenschappelijke regeling uitgevoerd moeten worden of van vraagsturing door gemeenten) is alleen mogelijk als hierover tijdig een gemeenschappelijk standpunt vanuit de deelnemende gemeenten is bepaald en extra financiële middelen beschikbaar komen dan wel beschikbaar worden gesteld.

6. **Meerjarenraming.**

Onderstaande cijfers betreffen de gemeentelijke bijdrage.

	2012	2013	2014	2015
Eerder vastgestelde meerjarenraming in centen per inwoner	0,32	0,32	0,32	0,32
Effecten bestaand beleid +/- per inwoner	0	0	0	0
Effect indexatie loon- en prijspijs +/- per inwoner	0	0	0	0
Effect nieuw beleid +/- per inwoner	0	0	0	0
Effect inleveren oud beleid voor nieuw +/- per inwoner	0	0	0	0

7. **Reservepositie.**

Het Werkvoorzieningschap is een openbaar lichaam/publiekrechtelijk rechtspersoon ingesteld krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen door 12 gemeenten in de regio Noordoost-Brabant. Het openbaar lichaam is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw voor deze 12 gemeenten. De materiële uitvoering van de Wsw is opgedragen aan de 100% deelneming IBN-Holding B.V.

In het beleidskader zijn de wederzijdse rechten en verplichtingen vastgelegd. Onderdeel hiervan is de afspraak dat binnen IBN-holding B.V. voldoende weerstandsvermogen wordt gevormd om toekomstige mogelijke risico's te kunnen opvangen.

Deze risico's zijn in principe voor rekening van IBN-Holding B.V. De activiteiten van het Werkvoorzieningschap en de daarmee samenhangende kosten zijn voor de komende 3 à 4 jaar goed te ramen. Dit gebeurt via de meerjarenraming. Eveneens is goed voor deze periode te ramen waar de benodigde dekkingsmiddelen vandaan dienen te komen. Dit is eveneens opgenomen in de meerjarenbegroting, die vast onderdeel is van de jaarlijkse begroting. Om deze redenen is het niet noodzakelijk om ten behoeve van het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant een apart weerstandsvermogen te vormen. Het eigen vermogen van het Werkvoorzieningschap bestaat per 31-12-2011 uit:

100% deelneming IBN-Holding B.V. ad	€ 18.331.000,-
Saldo algemene gemeentelijke reserve per 31-12-2011 ad	€ 5.901.700,-
Totaal	<u>€ 24.232.700,-</u>

8. De deelneming is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De netto-vermogenswaarde van deze deelneming bedraagt per 31-12-2010 € 44.500.000,-. Per dezelfde datum bedraagt de solvabiliteit van deze BV 62%. Afhankelijk van de exploitatieresultaten van de deelneming zal in de toekomst overgegaan kunnen worden tot dividenduitkering door IBN-Holding B.V. aan het Werkvoorzieningschap.

Eventuele dividenduitkeringen zal het Werkvoorzieningschap in principe toevoegen aan de Algemene Gemeentelijke Reserve. Het saldo van deze reserve zal afnemen indien gemeenten verzoeken om geld te mogen onttrekken aan deze reserve. De waardering van de deelneming blijft tegen verkrijgingsprijs en zal derhalve niet wijzigen.

9. **Ten slotte** kan nog medegedeeld worden dat de begrotingen van het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant steeds zullen sluiten. Alle activa zijn per ultimo 2005 afgeschreven. De afschrijvingen bedragen derhalve 0. Voor zover in de toekomst voor afschrijvingen in aanmerking komende investeringen plaatsvinden, zullen de afschrijvingen conform het Besluit begroting en verantwoording lineair zijn. Uit de jaarrekening 2011 zullen geen zaken naar voren komen die in de begroting 2013 moeten worden meegenomen.